

FIȘA DISCIPLINEI (licență)

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	Facultatea de Științe ale Educației
Departamentul	Departamentul de Științe ale Educației
Domeniul de studii	Psihologie
Ciclul de studii	Licență
Programul de studii	Psihologie

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	PSIHOLOGIA EDUCAȚIEI				
Titularul activităților de curs	conf. univ. dr. Maria-Doina SCHIPOR				
Titularul activităților aplicative	asistent univ. dr. Maria IRIMCIUC				
Anul de studiu	I	Semestrul	I	Tipul de evaluare	E
Regimul disciplinei	Categorია formativă a disciplinei DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC – complementară				DS
	Categorია de opționalitate a disciplinei: DI - impusă, DO - opțională, DF - facultativă				DI

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	4	Curs	2	Seminar	2	Laborator/lucrări practice	-	Proiect	-
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	56	Curs	28	Seminar	28	Laborator/lucrări practice	-	Proiect	-

II Distribuția fondului de timp pe semestru:	ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	23
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	20
II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	23
II d) Tutoriat	
III Examinări	3
IV Alte activități (precizați):	

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	66
Total ore pe semestru (Ib+II+III+IV)	125
Numărul de credite	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	●
Competențe	●

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	● PC, videoproiector, suporturi electronice pentru unitatea de curs, prezentări PPT	
Desfășurare aplicații	Seminar	● PC, videoproiector, suporturi electronice pentru aplicații, prezentări PPT ; manuale și materiale auxiliare utilizate pentru aplicații specifice; referatul etc
	Laborator / lucrări practice	-
	Proiect	-

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • CP6. Efectuează evaluări psihologice • CP14. Cooperează cu personalul didactic • CP15. Oferă consiliere elevilor și studenților • CP16. Realizează evaluarea educațională
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> •

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei Dobândirea și aplicarea științifică a instrumentelor necesare cunoașterii și modificării comportamentale a copiilor în perspectiva învățării și a dezvoltării psihice	<ul style="list-style-type: none"> • O1 utilizarea metodelor de cunoaștere psihologică a elevului în vederea intervenției educaționale optime
	<ul style="list-style-type: none"> • O2 abordarea învățării conform modelelor specifice cercetării științifice
	<ul style="list-style-type: none"> • O3 cunoașterea specificului proceselor psihice care intervin în mecanismele învățării școlare pentru optimizarea performanțelor școlare și a prevenirii eșecului școlar
	<ul style="list-style-type: none"> • O4 analiza învățării școlare din perspectiva variabilelor apartenenței la grup
	<ul style="list-style-type: none"> • O5 utilizarea unor modalități de intervenție educațională bazate pe evidențe științifice

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Psihologia educației – obiect de studiu și importanță <ul style="list-style-type: none"> • Considerații introductive cu privire la psihologia educației ca ramură științifică • Psihologia educației și rolul ei în formarea viitorului profesor - model integrativ 	2	expunerea, prelegerea, prelegerea cu oponent, prelegerea-dezbateri,	
2. Învățarea – teorii clasice și moderne ale învățării <ul style="list-style-type: none"> • Definirea conceptului de învățare • Teorii asociaționiste ale învățării • Teorii behavioriste ale învățării • Teorii constructiviste și sociale ale învățării • Dificultăți de învățare 	2	prelegerea intensificată, problematizarea, conversația, demonstrația	
3. Sistemul psihic al elevului în perspectiva dezvoltării și învățării <ul style="list-style-type: none"> • Definirea conceptului de dezvoltare psihică. • Factorii dezvoltării psihice – prezentare analitică • Modele teoretice ale dezvoltării psihice • Particularități ale învățării prin raportare la dezvoltarea psihosocială (E. Erikson) • Particularități ale dezvoltării prin raportare la dezvoltarea morală (L. Kohlberg) – formarea caracterului • Particularități ale învățării prin raportare la dezvoltarea cognitivă (J. Piaget) 	4	expunere, expunere-dialogată, conversația,	
4. Personalitatea și învățarea din perspectiva teoriei trăsăturilor <ul style="list-style-type: none"> • Conceptul de personalitate din perspectiva teoriei trăsăturilor • Temperamentul – latura dinamico-energetică • Caracterul – latura relațional- valorică • Aptitudinile – latura instrumental-operațională • Conceptul de personalitate din perspectiva teoriei factorilor • Abordarea personalității din perspectiva teoriilor factoriale (H. Eysenck, 16 PF, Big Five) • Inteligența și modificabilitatea inteligenței– perspective clasice și actuale 	4	expunerea, prelegerea, prelegerea cu oponent, prelegerea-dezbateri	
5. Motivație și rolul ei în învățare <ul style="list-style-type: none"> • Motivația ca proces • Motivația ca structură • Strategii de motivare a elevilor pentru învățare. 	2	prelegerea intensificată, problematizarea,	

		conversația, demonstrația	
6. Afectivitatea și voința în învățare • Afectivitatea ca determinant energetic al activității • Diferențe în manifestarea afectivității – inteligența emoțională. • Voința ca modalitate superioară de autoreglaj și componentă a inteligenței emoționale • Reglare emoțională și învățare. Autoeficiența în învățare.	2	problematizarea, demonstrația, descoperirea dirijată, studiul de caz	
7. Percepția și învățarea perceptivă. Atenția și rolul ei în învățare • Percepția și învățarea perceptivă – definire, caracteristici, moduri de dezvoltare a învățării perceptivă. • Atenție și învățare – definire, tipuri, factori, calități și dificultăți. Strategii de gestionare a atenției elevilor.	2	expunerea, prelegerea, prelegerea cu oponent, prelegerea-dezbatere	
8. Reprezentările și rolul lor în învățare. Stiluri de învățare eficiența învățării • Reprezentările și rolul lor în învățare – definire, forme, caracteristici, rolul antrenamentului mental, funcții • Stiluri de învățare – învățarea eficientă din perspectiva stilurilor propuse de model Flemmings și Mills (1992) și R. Linksman (1996)	2	expunere, expunere-dialogată, conversația	
9. Elevul ca procesor de informație. Rolul memoriei și al gândirii în învățare • Modelul învățării ca procesare a informației • Memoria și sistemele mnezice implicate în învățare • Gândirea și organizarea informațiilor	4	expunere, expunere-dialogată, conversația	
10. Imaginația și învățarea creativă • Rolul imaginației în învățare – definire, forme, procese, etape, personalitatea creativă, blocaje și metode de stimulare a creativității, rolul educației • Teoria învățării creative (P. Torrance)	2	prelegerea intensificată, problematizarea, conversația, demonstrația	
11. Învățare și relaționare • Rolul limbajului în învățare • Dezvoltarea capacității de comunicare a elevilor. Comunicarea la nivel de grup școlar.	2	problematizarea, demonstrația, descoperirea dirijată, studiul de caz	
Bibliografie			
<p>[1] Ausubel, D., Robinson, F., (1981), <i>Învățarea în școală. O introducere în psihologia pedagogică</i>, București, E.D.P.</p> <p>[2] Badea, E., (2002). <i>Psihologia educației școlare</i>. București, Editura ORION.</p> <p>[3] Bernat, S., (2003). <i>Tehnica învățării eficiente</i>. Cluj –Napoca, Presa Universitară Clujeană.</p> <p>[4] Clipa, O., Schipor, M-D., (2021), <i>Supraîncărcarea copilului. Sens și echilibru pentru activitățile copilului în Parenting de la A la Z 83 de teme provocatoare pentru părinții de azi</i>, G. Pânișoară (coord.), Polirom.</p> <p>[5] Cocoradă, E., Iacob, L. (2010). <i>Introducere în teoriile învățării</i>. Iași : Polirom.</p> <p>[6] Cosmovici, A., Iacob, L., (1998). <i>Psihologie școlară</i>. Iași, Polirom.</p> <p>[7] Crahay, M. (2009). <i>Psihologia educației</i>. București : Editura Trei.</p> <p>[8] Crețu, D., (2003). <i>Dezvoltarea motivației învățării</i>. Sibiu, (Psihomedica).</p> <p>[9] Dafinoiu, I., (2002). <i>Personalitatea. Metode calitative de abordare</i>. Observația și interviul, Iași, Polirom.</p> <p>[10] Ezechil, L., (2002). <i>Comunicarea educațională în context școlar</i>, București, Editura Didactică și Pedagogică</p> <p>[11] Gardner, H. (2022). <i>Inteligențele multiple. Noi perspective</i>. Ed. Curtea Veche.</p> <p>[12] Gereș, G. (2021). <i>Tehnici de învățare. Un ghid complet în domeniul învățării eficiente</i>. Curtea Veche.</p> <p>[13] Golu, P., (2001). <i>Psihologia învățării și dezvoltării</i>. București, Editura Fundației Humanitas.</p> <p>[14] Hattie, John, Hattie, Kyle, <i>10 steps to develop great learners : visible learning for parents</i>. New York : Routledge, 2022.</p> <p>[15] Iancu, S., (2000). <i>Psihologia școlarului. De ce merg unii elevi „încrunțați” la școală?</i>, Iași, Polirom.</p> <p>[16] Illeris, K., (2014). <i>Teorii contemporane ale învățării</i>, Ed. TREI, București.</p> <p>[17] Iucu, R., (2001). <i>Instruirea școlară. Perspective teoretice și aplicative</i>. Iași, Polirom</p> <p>[18] Lapsley, D.K., (2008). <i>Moral stage theory</i>. În M.Killen & J.Smetana (eds.), <i>Handbook of Moral Development</i> (pp. 37-67). NJ: Lawrence Erlbaum Associates Inc. Publishers.</p> <p>[19] Linksman, R., (2000), <i>Învățarea rapidă</i>, Ed. Teora, București;</p> <p>[20] Lord, J. (Ed.). (2022). <i>Psychology of Education: Theory, Research and Evidence-based Practice</i>. SAGE.</p> <p>[21] Mih, V. (2018). <i>Psihologie educațională</i>, Editura ASCR, Cluj-Napoca.</p> <p>[22] Neacșu, I., (1990), <i>Metode și tehnici de învățare eficientă</i>. București, EDP</p>			

[23] Neacșu, I., (2010). Introducere în psihologia educației și a dezvoltării, Editura Polirom, Iași.

[24] Neacșu, I. (2015). Metode și tehnici de învățare eficientă : fundamente și practici de succes. Iași : Polirom.

[25] Neacșu, I., (2018), Psihologia educației. Fundamente. Procese. Mecanisme. Aplicații, Polirom, Iași.

[26] Neacșu, I., (2019), Neurodidactica învățării și psihologia cognitivă. Ipoteze. Conexiuni. Mecanisme

[27] Neamțu, C., (2003), Devianța școlară. Iași, Polirom

[28] Negreț-Dobridor, I., Pânișoară, I.O., (2005). Știința învățării, Editura Polirom, Iași.

[29] Oakley, B., Rogowsky, B., Sejnovski, T.J. (2022). Un alt fel de a învăța. Neuroștiința în slujba educației. Ed. Curtea Veche.

[30] Pânișoară, G. (2019). Psihologia învățării. Cum învață copiii și adulții? Ed. Polirom

[31] Pânișoară, G., Sălăvăstru, D., Mitrofan, L., (coord.), (2018), Copilăria și adolescența. Provocări actuale în psihologia educației și dezvoltării.

[32] Sălăvăstru, D., (2004). Psihologia educației, Iași, Polirom.

[33] Sălăvăstru, D., (2009), Psihologia învățării, Editura Polirom, Iași;

[34] Schipor, M.D. (2023). Învățarea la vârste timpurii – o perspectivă constructivistă, în *Educația timpurie. Resurse pentru dezvoltarea educatorilor* (coord. Otilia Clipa), Editura Trei.

[35] Schipor, M.D., (2012), Psihologia educației, EDP.

[36] Seifert, K., Sutton, R., (2009). Educational Psychology. Zurich, New York: Global Text Project, Jacobs Foundation, pp. 8-10.

[37] Stănculescu, E., (2008). Psihologia educației, Editura Universitară, București.

[38] Sternberg, R. J., (2002). Raising the Achievement of All Students: Teaching for Successful Intelligence. *Educational Psychology Review*, 14(4), 383-393.

[39] Vrabie, D., Știr, C., (2004). Psihologia educației, Ed. Fundației Univ. „Dunărea de Jos”, Galați.

Bibliografie minimală

[1] Badea, E., (2002). Psihologia educației școlare. București, Editura ORION.

[2] Bernat, S., (2003). Tehnica învățării eficiente. Cluj –Napoca, Presa Universitară Clujeană. Cosmovici, A, Iacob, L., (1998). Psihologie școlară. Iași, Polirom.

[3] Sălăvăstru, D., (2004). Psihologia educației, Iași, Polirom.

[4] Schipor, M-D., (2012). Psihologia educației, EDP.

Aplicații (Seminar / laborator / lucrări practice / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
<p>1. Introducere în psihologia educației</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Intracunoaștere și intercunoaștere; premisele unui profesor ● Profesorul ideal. Elevul ideal. Părintele ideal ● Competențe cheie ● Specificul și importanța Psihologiei educației ● Ghid de bune practici 	2	Conversația, exercițiul, brainstorming-ul	
<p>2. Teoriile învățării</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Învățarea (definiții, forme, condiții) ● Condiționarea clasică ● Condiționarea reacțiilor emoționale ● Învățarea prin încercare și eroare (Conexionismul) ● Condiționarea instrumentală ● Recompensa și pedeapsa în mediul școlar ● Învățarea socială ● Constructivismul piagetian ● Constructivismul social ● Constructivismul sociocultural ● Modelul interacționist ● Ghid de bune practici ● Dificultăți de învățare 	4	Expunerea, conversația, dezbateră, argumentarea, demonstrația	
<p>3. Sistemul psihic al elevului privit din perspectiva dezvoltării și învățării</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Premise teoretice: Ereditate, Mediu. Educație. Educabilitate ● Dezvoltarea psihosocială ● Dezvoltarea morală ● Dezvoltarea cognitivă ● Ghid de bune practici 	4	Studiul de caz, tehnica mozaicului, problematizarea	
<p>4. Personalitatea și învățarea</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Temperamentul ● Caracterul 	2	Conversația, exercițiul, problematizarea,	

<ul style="list-style-type: none"> • Aptitudinile • Ghid de bune practici 			
5. Metode de cunoaștere a psihicului elevului <ul style="list-style-type: none"> • Metode de cunoaștere • Modelul Big FIVE • Fișa psihopedagogică 	4	Analiza SWOT, conversația, problematizarea, argumentarea	
6. Procesele reglatorii și rolul lor în activitatea de învățare <ul style="list-style-type: none"> • Rolul motivației în învățare • Afectivitatea și învățarea • Inteligența emoțională 	2	Dezbaterea, exercițiul, demonstrația	
7. Procesele cognitive și rolul lor în activitatea de învățare <ul style="list-style-type: none"> • Memoria. Gândirea. Imaginația • Stiluri de învățare 	2	Conversația, exercițiul, jocul de rol	
8. Noile perspective ale psihologiei educației <ul style="list-style-type: none"> • Rolul implicării părinților în viața academică a copiilor • Dezvoltarea identității educaționale • Dezvoltarea autoeficacității academice • Dezvoltarea autoreglării în învățare 	4	Dezbaterea, problematizarea, diagrama Venn, tehnica mozaicului	
9. Creativitate în psihologia educației <ul style="list-style-type: none"> • Soluții inovatoare în abordarea problematicii psihologiei educației 	2	Proiectul, dezbaterea, problematizarea, brainstorming-ul	
10. Evaluare și autoevaluare <ul style="list-style-type: none"> • Test de evaluare a cunoștințelor • Chestionar de evaluare a seminarului 	2	Testul docimologic Chestionarul	

Bibliografie

- [1] Atkinson, R. L., Atkinson, R. C., Smith, E. E., & Bem, D. J. (1990). *Introduction to psychology*. Harcourt Brace Jov.
- [2] Beldianu, I. (2005). *Metode de cunoaștere a elevilor. Material adaptat după cursul "Psihologia Educațională UNITBV"*
- [3] Berliner, D. C., & Calfee, R. C. (Eds.). (2004). *Handbook of educational psychology*. Routledge.
- [4] Bujor, L., Schipor, D. (2016). *Caiet de seminar pentru un studiu activ al Psihologiei educației*. Editura PIM
- [5] Calp, Ș., Kaşkaya, A. (2020). How do you know me? How do you look at me? A Study on Teachers' ways of getting to know their students. *International Journal of Progressive Education*, 16(5), 348–369. <https://doi.org/10.29329/ijpe.2020.277.22>
- [6] Corcoran, T. (Ed.). (2014). *Psychology in education: Critical theory~ practice*. Springer.
- [7] Cosmovici, A., Iacob, L. 1998, Psihologie școlară. Iași, Polirom
- [8] Damian, L. E., Stoerber, J., Negru-Subțirica, & Baban, A. (2017). On the development of perfectionism: The longitudinal role of academic achievement and academic efficacy. *Journal of Personality*, 85, 565- 577.
- [9] Jerusalem, M., & Schwarzer, R. (1992). Self-efficacy as a resource factor in stress appraisal processes. *Self-efficacy: Thought control of action*, 195213.
- [10] Gordon, T., Burch, N. (2011). *Profesorul eficient. Programul Gordon pentru îmbunătățirea relației cu elevii*. Editura Trei
- [11] Kalat, J. W. (2017). *Introduction to psychology*. Cengage Learning
- [12] Linksman, R. (1996). *How to learn anything quickly: An accelerated program for rapid learning*. Carol Publishing Group.
- [13] OpenStax College. (2014). *Psychology*. Rice University. <https://openstaxcollege.org/textbooks/psychology>
- [14] Lord, J. (Ed.). (2022). *Psychology of Education: Theory, Research and Evidence-based Practice*. SAGE.
- [15] Paris, S. & Paris, A. (2001). Classroom Applications of Research on Self-Regulated Learning. *Educational Psychologist*, 36 (2), 89-101.
- [16] Pomerantz, E., Moorman, E., & Litwack, S. (2007). The how, whom, and why of parents' involvement in children's academic lives: More is not always better. *Review of Educational Research*, 77, 373-410.
- [17] Pop, E. I., Negru-Subțirica, O., Crocetti, E., Opre, A., & Meeus, W. (2016). On the interplay between academic achievement and educational identity: A longitudinal study. *Journal of Adolescence*, 47C, 135- 144.
- [18] Sălăvăstru, D. (2004). *Psihologia educației*. Polirom.
- [19] Schipor, D.M. (2012). *Psihologia educației*. Editura Didactică și Pedagogică
- [20] Schipor, D.M. (2013). Formarea cadrelor didactice. Definiere și re-definiere în contextul educativ actual. *Revista Română de Studii Culturale*, Nr. 1

[21] Suport de curs „Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți” - CRED Cod SMIS 2014+: 11832

[22] Tyng, C. M., Amin, H. U., Saad, M. N. M., & Malik, A. S. (2017). The Influences of Emotion on Learning and Memory. *Frontiers in Psychology*, 8, 1454. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.01454>

[23] Veenman, M. V. J., Van Hout-Wolters, B. H. A. M., & Afflerbach, P. (2006). Metacognition and learning: Conceptual and methodological considerations. *Metacognition and Learning*, 1(1), 3–14.

[24] Zeidner, M., Matthews, G., & Roberts, R. D. (2012). *What we know about emotional intelligence: How it affects learning, work, relationships, and our mental health*. MIT press.

Bibliografie minimală

[1] Cosmovici, A, Iacob, L.1998, Psihologie școlară. Iași, Polirom.

[2] Calp, Ș., Kaşkaya, A. (2020). How do you know me? How do you look at me? A Study on Teachers' ways of getting to know their students. *International Journal of Progressive Education*, 16(5), 348–369. <https://doi.org/10.29329/ijpe.2020.277.22>

[3] Sălăvăștru, D. (2004). *Psihologia educației*. Polirom.

[4] Schipor, D.M. (2012). *Psihologia educației*. Editura Didactică și Pedagogică

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei au fost elaborate ca urmare a consultării programelor de studii similare din țară, a așteptărilor și evaluărilor Inspectoratului Școlar Județean Suceava, Asociației Învățătorilor Suceveni.

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	<ul style="list-style-type: none"> • Înțelegerea procesului didactic ca modalitate de dezvoltare integrală a copilului de vârstă preșcolară/școlară mică; • Cunoașterea specificului proceselor psihice care intervin în mecanismele învățării școlare pentru optimizarea performanțelor școlare și a prevenirii eșecului școlar • Elaborarea unui demers logic de cunoaștere a elevului; • Însușirea instrumentelor științifice necesare descrierii personalității elevilor; • Evaluarea în plan concret a relației deschise dintre rezultatele cercetării în domeniul psihologiei educației și eficiența învățării. 	Test docimologic (itemi cu alegere simplă și multiplă)	50%
Seminar	<p>Participarea la activitățile din cadrul seminarului.</p> <p>Realizarea unui portofoliu ce cuprinde temele parcurse la seminar</p> <p>Însușirea unor cunoștințe și aptitudini privind specificul psihologiei educației și aplicarea acestora în contexte concrete de învățare</p>	<p>Observația participării active</p> <p>Portofoliul</p> <p>Test docimologic</p>	50%
Laborator / lucrări practice			
Proiect			
Standard minim de performanță			

10.1. Standard minim de performanță evaluare la curs

Standarde minime pentru nota 5:

- capacitatea de a opera minimal în sfera teoretică a Psihologiei educației;

Standarde minime pentru nota 10:

- capacitatea de a nuanța subtil sistemul terminologic al Psihologiei educației în vederea surprinderii contextelor sociale și școlare diverse;

- abilitatea de a integra teoretic învățarea în mod diferențiat (prin raportare la particularități de vârstă, motivaționale, intelectuale, de personalitate) cu potențialii elevi în vederea eficientizării procesului instructiv-educativ.

10.2. Standard minim de performanță evaluare la activitatea aplicativă

Standarde minime pentru nota 5:

- capacitatea de a aplica informațiile specifice Psihologiei educației în contexte didactice concrete;
- demonstrarea abilităților de a utiliza metodele de cunoaștere psihologică a elevilor în vederea completării fișei psihopedagogice

Standarde minime pentru nota 10:

- demonstrarea capacității de a utiliza nuanțat tehnicile specifice contextelor teoretice ale învățării în situații școlare problematice;
- abilitatea de a identifica modalități aplicative de a gestiona învățarea în mod diferențiat (prin raportare la particularități de vârstă, motivaționale, intelectuale, de personalitate) cu potențialii elevi în vederea eficientizării procesului instructiv-educativ.

Data completării	Semnătura titularului de curs Conf. dr. Maria-Doina SCHIPOR	Semnătura titularului de aplicație Asistent dr. Maria IRIMCIUC
------------------	--	---

Data avizării	Semnătura responsabilului de program Conf. univ. dr. Aurora Adina COLOMEISCHI
---------------	--

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament Conf. univ. dr. Maria-Doina Schipor
------------------------------	--

Data aprobării în consiliul facultății	Semnătura decanului Conf. univ. dr. Aurora Adina COLOMEISCHI
--	---